

ВІЗІТЫ

Юрый Лужкоў — ганаровы доктар БДУ

У рамках святкавання Дзён Масквы, а таксама Дня славянскага пісьменства 24 мая нашу сталіцу наведаў мэр Масквы Юрый Лужкоў, які сустрэўся з прафесарска-выкладчыцкім саставам БДУ і студэнтамі ВНУ. За значны ўклад ва ўмацаванне дружбы і супрацоўніцтва паміж народамі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь Ю.М. Лужкову Вучоным саветам БДУ было нададзена званне ганаровага доктара Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Гэтымі ж днямі наш ўніверсітэт наведаў рэктар Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта В.А. Садоўнічы.

Фотаздымкі
Генадзя КРАСКОЎСКАГА

Спікер Дзярждумы Расіі наведаў наш ўніверсітэт

Парламенцкія слуханні Міжпарламенцкай Асамблеі Еўразійскай эканамічнай супольнасці прайшлі 11 чэрвеня ў Мінску. У іх удзельнічалі кіраўнікі парламентаў Беларусі, Казахстана, Кыргызстана, Расіі, Таджыкістана. У рамках гэтай сустрэчы нашу сталіцу наведаў спікер Дзяржаўнай Думы Расійскай Федэрацыі Генадзь Селязнёў, які таксама сустрэўся з выкладчыкамі і студэнтамі БДУ.

Фотаздымак
Генадзя КРАСКОЎСКАГА

ПАДЗЕІ

ОРТ — не тэлеканал

У Міжнародным гуманітарным інстытуце БДУ ў сярэдзіне мая адкрыўся Тэхналагічны цэнтр ORT — найстарэйшай і найбуйнейшай у свеце няўрадавай, нерэлігійнай, некамэрцыйнай адукацыйнай арганізацыі. ORT (па-руску яна пры стварэнні называлася "Общество ремесленного труда") узнікла ў 1880 годзе ў Санкт-Пецярбургу і з таго часу практычна не змяніла абрэвіятуру — толькі перайшла на лацінку (Organisation for Educational Resources Technology training) і стала сусветнай. Цяпер дзейнасць ORT распаўсюджваецца больш чым на 100 краінаў свету. Штогод у школах ORT навучаюцца больш за 250 тысячаў чалавек, а колькасць выкладчыкаў сягае да 10 тысячаў чалавек.

Узначаліў Тэхналагічны цэнтр член Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, прафесар Анатоль Саламонавіч Грынберг. Навучальныя курсы цэнтра будуць забяспечваць адукацыю ў такіх галінах, як архітэктура, дызайн, культуралогія, сучасныя замежныя мовы. Інфармацыйна-тэхналагічны накірунак у дзейнасці цэнтра будзе звязаны з развіццём электроннага маркетынгу.

На ўрачыстай цырымоніі з нагоды адкрыцця цэнтра прысутнічалі генеральны ды-

рэктар Сусветнага Саюза ORT Р. Зінгер, пасол ЗША ў Беларусі М. Козак, міністр адукацыі Беларусі П.І. Брыгадзін, першы прарэктар нашага ўніверсітэта А.А. Яноўскі.

Дар'я НИКАЛАЙЧЫК,
студэнтка факультэта журналістыкі
Фотаздымкі Генадзя КРАСКОЎСКАГА

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Універсітэцкі праект Зальцбургскага семінара

18 — 20 чэрвеня ў Беларускам дзяржаўным ўніверсітэце будзе знаходзіцца група экспертаў Зальцбургскага семінара.

У яе склад увайшлі Дэніс О'Браен, ганаровы прэзідэнт ўніверсітэта Рочэстэр, Йёхан Фрэйд, дырэктар праекта "Універсітэты" Зальцбургскага семінара, Осі Ліндквіст, прэзідэнт Фінскага савета па вышэйшай адукацыі, Даніэль О'Харэ, ганаровы прэзідэнт ўніверсітэта Дубліна.

У рамках ажыццяўлення Універсітэцкага праекта госці пазнаёмяцца з БДУ, яго структурай. Для дыскусіі будуць прапанаваны стратэгія акадэмічных зменаў, пытанні аб аўтаноміі ВНУ, акадэмічных свабодах, магістэрскай падрыхтоўцы, тэмы аб ролі ўніверсітэцкай адміністрацыі ў сістэме кіравання, самакіравання, бюджэтастварэнне ВНУ. Блок пытанняў прысвечаны ролі інфармацыйных тэхналогій у кіраванні і навучанні. Таксама будзе арганізавана сустрэча са студэнтамі. Па выніках працы экспертаў будзе складзены выніковы даклад з канкрэтнымі заўвагамі і рэкамендацыямі.

Зальцбургскі семінар — вядомы міжнародны адукацыйны цэнтр. Штогод каля 1000 уплывовых людзей больш чым са 100 краін збіраюцца пад яго дахам. Ідэя яго стварэння ўзнікла ў 1947 годзе, калі было неабходна аб'яднаць раскіданыя Другой сусветнай вайной інтэлектуальныя сілы для ўзнаўлення цывілізаванай Еўропы. Не выпадкова пастаянны цэнтр быў створаны ў нейтральнай Аўстрыі. За многія гады дзякуючы яму было ўкаранена мноства праектаў у розных сферах: палітыцы, эканоміцы, культуры, адукацыі... З сярэдзіны 60-х да праектаў Зальцбургскага семінара пачалі далучацца прадстаўнікі Усходняй Еўропы. Першыя "семінарысты" з Савецкага Саюза з'явіліся ў 1978 годзе.

У межах праекта "Універсітэты" эксперты Зальцбургскага семінара ўжо наведалі розныя ВНУ Расіі і Украіны. Іх ацэнкі садзейнічалі ўмацаванню аўтарытэту гэтых вышэйшых навучальных устаноў, а рэкамендацыі далі штуршок да далейшага развіцця на ўзроўні лепшых сусветных стандартаў.

БДУ прыняў удзел у сімпозіуме, які праходзіў у Зальцбургу сёлета ў лютым. Прысвечаны ён быў праблемам удасканалення кіравання ўніверсітэтам, развіцця самакіравання.

Па інфармацыі прэс-службы БДУ

АКТУАЛЬНА

Ці патрэбны нам бакалаўры і магістры?

Сёння тым, хто працуе ў вышэйшай школе, ужо добра зразу мела, чаму і дзеля чаго ўводзіцца двухступенная падрыхтоўка спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй. Разам з тым, для шырокага грамадскага ёсць яшчэ неабходнасць давесці інфармацыю аб падставах і змесце такіх пераўтварэнняў. Ужо прайшло больш за дзесяць гадоў з таго часу, калі, згодна з прынятым Законом Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь», дазвалялася пасля вывучэння ўстаноўленага цыкла дысцыплін прысуджваць студэнтам вышэйшых навучальных устаноў ступень бакалаўра, а выпускнікам вышэйшых навучальных устаноў — ступень магістра. Аднак міністэрства адукацыі сваім загадам у 1994 годзе зацвердзіла Палажэнне аб шматузроўнявай сістэме вышэйшай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь, згодна з якой акадэмічная ступень бакалаўра магла прысуджвацца толькі пасля заканчэння вышэйшай навучальнай устаноў пры ўмовах добрай паспяховасці і дадатковага навучання ў аб'ёме 300 гадзін. Для атрымання ж акадэмічнай ступені бакалаўра неабходна было навукацтва дадаткова яшчэ не менш за адзін год па асобным вучэбным плане, мець добрую і выдатную паспяховасць і абараніць магістэрскую дысэртацыю. Як мы і прадбачылі, такая сістэма аказалася нежыццяздольнай па многіх прычынах. Выпускнікі ўніверсітэта ў пераважнай большасці адмаўляліся ад дыплама бакалаўра, і перш за ўсё — з-за невызначанасці статусу. Навучанне ў магістэратуры таксама не стала прэстыжным, паколькі навучанне ў ёй толькі на працягу аднаго года не дазваляла дасягнуць істотна новых вынікаў пры рабоце над дысэртацыяй у спалучэнні з напружанай вучэбнай работай. Міжволі магістртанты выкарыстоўвалі пры напісанні дысэртацый матэрыялы сваіх дыпломных работ, што з'яўлялася марнаваннем вучэбнага часу. Да таго ж, і дыплом магистра аказваўся незапрацаваным ні пры працаўладкаванні, ні пры паступленні ў аспірантуру. Апроч таго,

такія сістэмы не спалучалася з сістэмамі арганізацыі вучэбнага працэсу не толькі ў краінах далёкага, але і блізкага замежжа. Вось чаму ў БДУ былі зроблены заходы па стварэнні прынцыпова іншых падыходаў да арганізацыі шматступеннай падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй. Гэты падыход і з'явіліся асновай для распрацоўкі Палажэння аб падрыхтоўцы спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй у Беларускай дзяржаўнай універсітэце, якое было зацверджана пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 24 мая № 758. З задавальненнем адзначым, што і ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь», прынятым у гэтым годзе, бакалаўрыят і магістратура разглядаюцца як дзве ступені вышэйшай адукацыі, што супадае з нашай канцэпцыяй.

Сутнасць нашага падыходу заключаецца ў тым, што навучанне па праграме падрыхтоўкі бакалаўра, якое працягваецца па дзённай форме чатыры гады, ажыццяўляецца з мэтай падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй першай ступені. У дыплومة бакалаўра будзе ўказвацца спецыяльнасць навучання і прысуджана кваліфікацыя, што дае права яго ўладальніку працаўладкоўвацца або паступаць па выніках конкурсных экзаменаў у магістратуру. Аднак студэнтаў на навучанне па розных ступенях плануецца ажыццяўляць на конкурснай аснове па заяве студэнтаў пасля заканчэння другога або трэцяга курсаў. Аднак на навучанне па магістэрскай праграме будзе ажыццяўляцца па рэкамендацыях дзяржаўных экзаменацыйных камісій з ліку студэнтаў, якія да чацвёртага курса ўключна навучаліся па праграме вышэйшай адукацыі спецыяліста або магистра. Паўная частка месцаў у магістратуры для навучання на бюджэтнай аснове будзе выдзяляцца для паступлення па выніках уступных выпрабаванняў выпускнікоў БДУ мінулых гадоў або

іншых ВНУ, а таксама выпускнікоў БДУ бягучага года, якія завяршылі навучанне па праграмах бакалаўра і атрымалі адпаведныя рэкамендацыі вучонага савета факультэта. Частка студэнтаў зможа атрымаць вышэйшую адукацыю другой ступені па праграме дыпламаванага спецыяліста з п'ятигадовым тэрмінам навучання па традыцыйнай для нас схеме. З цягам часу, на наш погляд, другая ступень вышэйшай адукацыі павінна ажыццяўляцца толькі праз магістратуру.

А цяпер вернемся да пытання, у якой ступені гэты пераўтварэнні актуальны для Беларусі. Яны накіраваны, перш за ўсё, на задавальненне патрэбаў асобы ў атрыманні вышэйшай адукацыі таго ўзроўню, на які яна здольная і які гэтай асобе неабходны на дадзены момант. Гэта дазваляе тым, хто навукаецца ў вышэйшай школе, быць больш сацыяльна абароненым на рынку працы. У некаторых краінах СНД пасля заканчэння другога курса ўжо цяпер выдаецца дыплом аб няпоўнай вышэйшай адукацыі з наданнем кваліфікацыі малодшага спецыяліста (ці нешта нахталат таго). Сёння ж любіць студэнт нашых ВНУ пры адлічэнні па тых ці іншых прычынах нават з пятага курса атрымаць толькі акадэмічную даведку, якая не прымаецца да ўвагі пры працаўладкаванні, а дае толькі права аднавіцца на вучэбне. Сацыяльная накіраванасць перамен у сістэме падрыхтоўкі кадраў працягваецца і ў тым, што студэнт, які навучаецца на платна, на аснове атрыманых магчымасцей пасля навучання на працягу чатырох гадоў працягнуць на конкурснай аснове сваё навучанне для атрымання вышэйшай адукацыі другой ступені за кошт бюджэту. Да таго ж, уяўленне дзюх ступеняў вышэйшай адукацыі адпавядае прынятым у Лісабонскай канвенцыі (1997 г.) і Аб'яднанай дэкларацыі міністраў адукацыі еўрапейскіх краін (1999 г.) аб прызнанні кваліфікацыі, якая адносяцца да вышэйшай адукацыі.

Яшчэ часцей задаюць пытанне, якую ж перавагу будзе мець

уладальнік дыплама магистра ў параўнанні з уладальнікам дыплама бакалаўра. Сёння мы трактуем, што першы будзе падрыхтаваны да навукова-педагагічнай дзейнасці, а пры навучанні ў магістратуры ён будзе здаваць экзамены кандыдацкага мінімуму па філасофіі і замежнай мове. З цягам часу ў аспірантуру будуць прымацца толькі тыя асобы, якія маюць дыплом магистра. У нашым заканадаўстве ўжо закладзены нормы, якія даюць некаторыя перавагі магистру пры працаўладкаванні для заняцця пасады ў дзяржаўных установах. Але галоўная перавага магистра — наяўнасць больш высокай кваліфікацыі ў параўнанні з бакалаўрам. Калі гэта ўсвядоміць наша грамадства, то перавагі магистру ў службовай кар'еры стануць відавочнымі нават пры адсутнасці замацавання іх праваў у нашым заканадаўстве.

Кіраўніцтва БДУ і яго выкладчыкі добра разумеюць, што толькі змены ў форме арганізацыі навучальнага працэсу без рэфармавання зместу навучання і прымянення самых сучасных адукацыйных і інфармацыйных тэхналогій не прывядуць да карэжнага паляпшэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў любога ўзроўню. Выпускнікі ВНУ, якія плануе зрабіць службовую кар'еру, павінны будзе за сваё працоўнае жыццё звытваць новую інфармацыю, раўназначную па аб'ёме атрыманню чатырох-пяці вышэйшых адукацый. І поспех будзе спрыяць тым, хто навучыцца самастойна авалодаць новымі ведамі, павышаць сваю кваліфікацыю і ствараць новыя веды. Навучыць гэтаму — задача вышэйшай навучальнай устаноў. На гэта і накіравана прынятая Вучонам саветам БДУ ў чэрвені мінулага года комплексная мэтавая праграма «Развіццё ўніверсітэцкай адукацыі ў 2001-2007 гг.», рэалізацыя якой знаходзіцца пад пільнай увагай рэктарата і асабіста рэктара.

В. В. САМАХВАЛ,
начальнік Галоўнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы БДУ,
доктар хімічнай навук.
(«Настаўніцкая газета»)

АБ ЯВЫ

Нацыянальны навукова-вучэбны цэнтр фізікі часціц і высокіх энергій БДУ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантнай пасады **СТАРШАГА НАВУКОВАГА СУПРАЦОўНІКА** (1 чалавек) у лабараторыю фундаментальных узаемадзеянняў.

Адрас: 220040, г. Мінск, вул. М. Багданавіча, 153, пакой 302, тэл. 232-60-34, аддзел кадраў.

САКРЭТ ФІРМЫ

Ваш дыплом прызнаюць

На сённяшні дзень нашы грамадзяне, якія выязджаюць за мяжу вучыцца і працаваць, займелі магчымасць набыць дакумент на рускай і англійскай мовах, які пацвярджае ўзровень атрыманай імі адукацыі ў адпаведнасці з сусветна прызнанымі нормаў (бакалаўр, магистр, доктар філасофіі і г. д.). Такі сертыфікат пасля адпаведнай экспертызы выдае ў Маскве Міжнародная камісія па прызнанні эквівалентнасці вучэбных курсаў, дакументаў аб адукацыі і вучоных ступеняў (Камісія па эквівалентнасці). Аднак, каб атрымаць яго, у Маскву ехаць неабавязкова. Справа ў тым, што з канца мінулага года Міжнародная арганізацыя сярброў БДУ стала адзіным прадстаўніком у Беларусі «ИНКОРВУЗа-XXI», пры якім і створана гэта спецыяльная камісія.

Пасведчанні афармляюцца ў адпаведнасці з Еўрапейскай Канвенцыяй (Парыж, ЮНЕСКА, 21 снежня 1979 г.), Рэгіянальнай Канвенцыяй дзяржаў Азіі і Ціхага акіяна (Бангкок, ЮНЕСКА, 16 снежня 1983 г.), а таксама з улікам Канвенцыі Савета Еўропы /ЮНЕСКА аб прызнанні кваліфікацый, якія адносяцца да вышэйшай адукацыі, у еўрапейскім рэгіёне (Лісабон, 11 красавіка 1997 г.).

Дыпломы савецкага ўзору заўсёды ставілі ў тупік замежным ВНУ і працадаўцаў, якія прызываюцца дзяліцца ўсім, што атрымаў адукацыю, на бакалаўраў і магистраў. Здаццяком яны нават заніяжалі ацэнку ўзроўню падрыхтоўкі, пазначаную ў дыплومه.

Сертыфікат жа, які сёння дапаможа вам атрымаць Міжнародная арганізацыя сярброў БДУ, рэкамендуе прызнаваць ваш дыплом у якасці дакумента, які дае права ажыццяўляць прафесійную дзейнасць або працягваць адукацыю за мяжой у адпаведнасці з атрыманай кваліфікацыяй. Што датычыць самога ўзроўню адукацыі, то чалавек з вышэйшай адукацыяй настойліва раець лічыць магистрам.

Існуючы таксама варыянты сертыфіката, якія могуць пацвердзіць вашу навуковую ступень і нават курсы, якія вы скончылі на базе вышэйшай адукацыі.

Зразумела, сертыфікат, паколькі ён носіць найперш рэкамендацыйны характар, не з'яўляецца абавязковым дакументам. Але калі ён будзе ў вас на руках, не вам прыйдзецца даказваць, што вы «не вярблюд», а замежнаму працадаўцу ці замежнай навучальнай устаноўе — чаму яны не прымаюць усур'ез ваш дыплом.

Такі сертыфікат з дапамогай Камісіі па эквівалентнасці ўжо атрымалі больш за дзесяць тысяч чалавек. І пакуль не было скаргаў, што ім гэта не дапамагло.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

СА ШКОЛЬНАГА СШЫТКА

Мой знакамiты зямляк

У кожнага чалавека, які меў шчасце нарадзіцца на нашай блакітнавакавай зямлі, абавязкова ёсць свой прыгожы, ласкавы і непаўторны куточак. І нават да незвычайных людзей, якія жывуць далёка ад сваёй радзімы, прыходзяць такія імгненні, калі нясцерпна, да болю, хочацца пабачыць тыя мясціны, дзе калісь хадзіў у маленстве.

Свой родны кут трэба любіць, клапаціцца пра яго, а таксама паважаць. Паважаць за ласы, за бяскожныя прасторы лугоў і палёў, па якіх бегаў у дзяцінстве, за чысціню і прыемны водар паветра. А яшчэ — за таленавітых людзей, якімі парадавала твая старонка свет. Не аднаго такога чалавека ўгадавала і выхавала мая Дзятлаўшчына. Гэта і Тамаш Жэбронскі, і Іосіф Філідовіч, і Ігнат Дварчанін, і яшчэ шмат людзей, якімі ганарыцца не толькі наша краіна. Але ці кожны ўсведамляе, які вялікі гонар выпаў нам, дзятлаўчанам, жыць там, дзе праводзілі свае гады гэтыя знакамiты людзі? Напрыклад, не кожны ў Дзятлаве ведае, хто такі Ігнат Дамейка або чым ён вядомы ва ўсім свеце.

Дамейка — гэта чалавек, які сваё жыццё прысвяціў навуковай і асветніцкай дзейнасці. Нарадзіўся ён на Гродзеншчыне, у мястэчку Мір Наваградскага павета, а маленства правёў у маёнтку Жыбартоўшчына, што ў цяперашнім Дзятлаўскім раёне. Дамейка быў чалавекам вельмі разумным і дэталіўным. Звольнага ён спецыялізаваўся на прыродна-навуковых навуках. У гэтай галіне і дасягнуў небылых поспехаў: адкрыў і даследаваў многія дагэтуль не вядомыя горныя пароды, сабраў цудоўную калекцыю мінералаў, за якую атрымаў залаты медаль на Сусветнай Парыжскай выставе.

Лёс навукоўца склаўся так, што ён жыў і дзейнічаў далёка за межамі Беларусі, у Чылі. Тут змоўшыч-

філаматы, паўстанец — словам, беларускі выгнаннік — знайшоў сабе прытулак і аддаў на карысць новай для яго радзімы ўсё сваё здольнасці, парадніўся з ёй душой. У Чылі вучоны-мінеролаг і горны інжынер даследаваў Кардыльеры, мясцовыя вулканы, імкнуўся дайсці да самых непрыступных вяршыняў, куды нават не ступала нага карэннага чыліяна.

Але Ігнат Дамейка займаўся не толькі карыснымі выкапнямі ды мінераламі. Ён любіў падарожнічаць, ладзіў навуковыя экспедыцыі, каб вывучыць гісторыю, жыццё і побыт карэнных жыхароў Паўднёвай Амерыкі. Свае ўражанні ён апісаў у кнізе «Мае падарожжы». Славуты беларус стварыў навуковую лабараторыю ў Чылі, музей мінералогіі, падрыхтаваў і прапанаваў уладкам гэтай краіны свой праект рэарганізацыі сярэдняй і вышэйшай адукацыі.

Але дзе б ні быў, чым бы ні займаўся Ігнат Дамейка, ён у думках заўсёды заставаўся на Радзіме, ні на хвіліну не забываў, адкуль ён родам. І нават апісваючы ў сваіх творах краявіды паўднёваамерыканскіх зямель, параўноўваў іх з роднымі мясцінамі, якія назаўсёды засталіся ў яго памяці і сэрцы. Праменьчыкам святла стала для яго вяртанне ў Беларусь. Хоць ненадоўга, але ўсё ж ён адчуў еднасць з Радзімай. Усяго чатыры гады пасля Чылі ён прабыў тут, дзе памерлі яго бацькі, дзе жылі родныя і дзе назаўсёды развітаўся з самым дарэгім сябрам, якім быў для Дамейкі Адам Міцкевіч. Гэта было сапраўднае правае часам і адлегласцю сяброўства. Нават тысячы кіламетраў зямлі і акіяніцкіх прастораў не маглі разарваць гэты моцны саюз двух таварышаў. Яшчэ на радзіме яны разам займаліся рэвалюцыйнай дзейнасцю, разам падарожнічалі і доўгі час жылі ў адной кватэры. Дамейка дапамагаў сябру ў напісанні яго знакамiтых твораў, падтрымліваў яго маральна. А Міцкевіч, у сваю чаргу, увекавечыў вобраз Ігната Дамейкі ў паэме «Пан Тадэвуш». І потым, назаўсёды

развітаўшыся, Дамейка і Міцкевіч слалі адзін аднаму лісты, у якіх расказвалі пра сябе, пра жыццё краін, дзе жылі.

Такому сяброўству ў наш час, мне здаецца, можна толькі зазідросціць.

Калі дзядзька мне пабываў у далёкай краіне, дзе працаваў мой славуць зямляк, тады абавязкова завітаў ў горад, названы яго імем, пагляджу на горны хрыбет Кардыльераў Дамейкі і ўскладу кветкі перад велічным помнікам з выявай таленавітага беларуса, дзе на блакітным граніце выбіты надліс паіспанску — Вялікі Асветнік.

«Мяняе час былыя звычаі...»
(Пісьм Пачынанка)

Звярніце ўвагу, што няма аднолькавых ці нават падобных пакаленняў, як няма і аднолькавых людзей. Усе мы такія розныя. І знешнасцю, і духоўным светам, сваім успрыманням навакольнага асяроддзя. Кожны з нас у адной і той жа сітуацыі думае не так, як іншыя, дзейнічае асабіста, непаўторна. Вось так, здаецца, дзеці заўсёды падобныя да бацькоў, часам яны з'яўляюцца люстраным адбіткам мінулых пакаленняў.

Безумоўна, падабенства ёсць, але ёсць і розніца, бо час, не шкадуючы, «размалёўвае» людскія твары павуцінкай зморшчынкай, надае нейкую статнасць, паважнасць рухам, ператварае легкадумныя позіркы ў глыбокія, задушныя, поўныя ведання жыцця, яго радасцей і смутку. Мяняе час і чалавечы каштоўнасці, мяняе нашат хутчэй чым эпохі. Тое, што раней узвышала, услэйлялі, сёння могуць ігнараваць або зневажаць, тое, што было недасягальнай марай для нашых бацькоў, стала нормай для нас. І тое, чым жылі нашы блізкія яшчэ некалькі гадоў ці

дзесяцігоддзям таму, тыя абставіны, умовы, рэчы заноссяць у «музейную памяць» нас, дзядзя.

Трэба дома быць часцей, Трэба дома быць не гостем, Каб душою не ачарсцевець, Каб не страціць святое штосцьці.

Не забыць, як падвяды аер На памятай падлозе пахне, Як у студню цыбаты асвер Запуская руку да пахі.

Завучаю на памяць радкі верша Рыгора Барадулліна. Завучаю машынальна, бо не ведаю значэння многіх слоў, а ў матулі побач пакацілася па шчацэ сляза. «Што здарылася?» — пытаюся ў яе. «Верш за сэрца ўзяў, настолькі блізкае і знаёмае мне гэтае апісанне роднага дома. Ты ж, напэўна, і не ведаеш, як мы малыя на Сёмуху (свята такое) бегалі ў лес ці на поле, ламалі галінкі бярозы, кветкі і травы. А потым упрыгожвалі гэтай зелінянай хату. І асабліва помніца салодкі пах аеру, калі ён крыху паляжыць на чыста вымытай падлозе. А яшчэ калі думаеш пра сваю родную вёсачку, у якой нарадзіўся, то абавязкова ўспамінаеш прыемны плёскаць вады, які асверам чэрпаеш яе ў калодзежы». Вось як мяняе час рэчы! Мяняе, здаецца, хутка і стыхійна, а разам з тым павольна і непрыкметна.

Маё жыццё ўжо не падобнае да жыцця маёй матулі, і з кожным крокам у будучыню гэтае непдабенства становіцца ўсё больш відавочным. Толькі не кажыце, што моладзь цяпер разбэшчаная. Усялякія былі і тады — дзядзя, дваццаць, пяццадзят гадоў таму. Проста цяпер мы ўбіраем ў сябе ўсё якасці, акумуляем вопыт аж двух тысячагоддзям! І нам цяжка, таму вы, старэйшае і больш вопытнае пакаленне, не павінны асуджаць, вы павінны прымаць ці не прымаць — дапамагаць нам знайсці свой шлях у жыцці.

Марына ВАРАБЕЙ,
вучаніца 11 класа Дзятлаўскай СШ № 1

СТЫЛЬ

Навучыся прыгажосці

Цэнтр сучаснага стылю і моды «UNIVERSUM MODELS» (БДУ) узнік у жніўні 1998 года. Тады на конкурсе «Міс БДУ» Саша Варламаў быў адным з членаў журы. Рэктар універсітэта Аляксандр Казулін пасля шоу прапанаваў яму прадоўжыць супрацоўніцтва. І сёння ў Сашы Варламава ўжо ёсць цэнтр, вакол якога збіраюцца дызайнеры, фатографы, мадэлі з Германіі, Расіі, іншых краін.

Для студэнтаў БДУ цікава тое, што пры агенцтве Сашы Варламава існуе школа, дзе звычайныя юнакі і дзяўчаты могуць атрымаць усе неабходныя веды па прафесіі мадэлі. (Абмежаванні ў ва ўзросце практычна не існуюць. Калі вам ужо 12, вы можаце станавіцца тут вучнем, калі 30 — таксама не перашкода.)

Аднак галоўная мэта шко-

лы не зрабіць з кожнага, хто прыйшоў, мадэль, а навучыць прыгожай паходцы, уменню падаваць сябе. Шмат увагі надаецца і ўнутраным якасцям асобы. Выкладчыкам даводзіцца растлумачваць, што яны, гэтыя якасці, часцяком не бачныя для навакольных. І паказаць іх можна пры дапамозе знешняга выгляду, манеры апранацца, паводзіць сябе.

Толькі пасля трох месяцаў навучання па жаданні можна прайсці кастынг. І калі табе пашанцуе, цябе могуць вылучыць з шэрагу астатніх. Толькі на кастынг уявіліваю ролю адыгрывае рост і фігура. Шчаслівыякі могуць атрымаць прапановы і апынуцца ў зусім іншым свеце, не падобным на рэальны, у «мадэльным бізнесе». Іх чакаюць стажыроўкі за мяжой, дзе ёсць магчымасць атрымаць

цікавую прапанову не толькі ад вядомых дызайнераў, але і ад рэжысёраў, каб зняцца ў рэкламным роліку ці ў мастацкім фільме.

Трэба заўважыць, што школа пры Цэнтры сучаснага стылю і моды «UNIVERSUM MODELS» — гэта адзіная дзяржаўная школа падрыхтоўкі мадэляў у Беларусі.

Наконт перспектывы Саша Варламаў сказаў, што ў гэтым годзе плануецца адкрыць у школе аддзяленне для самых маленькіх. Цяпер да прыгажосці будуць далучацца хлопчыкі і дзяўчынкі ад 6 да 12 гадоў. Зараз ідзе праца над праграмай іх навучання.

Кацярына ДЗЯМЕНЦЬЕВА,
студэнтка II курса
факультэта журналістыкі

Моду дыктуе настрой

Аказваецца, мадэль павінна ў першую чаргу быць прафесіянальнай, а ўжо потым прыгожай. Так сказаў Саша Варламаў, дырэктар Цэнтра сучаснага стылю і моды «UNIVERSUM MODELS» (БДУ), які разбіраецца ў гэтым як ніхто іншы.

На самай справе, калі падумаць, дык мадэль існуе толькі для таго, каб дызайнер мог выгадна паказаць нам свае творчыя задумкі. Такім чынам, ад мадэлі патрабуецца, па-першае, быць высокай і хударлявай, каб добра выглядала нават адзенне са шматлікімі складачкамі, банцікамі і іншымі наваротамі, а па-другое, яна павінна ўмець трымацца на подыуме, адчуваць музыку, умець нават пераўвасабляцца, каб правільна падаць глядачам прыдуманы гэтым самым дызайнерам вобраз. Не кожная прыгажуня з гэтым справіцца...

Аднак Каця Таран, мадэль агенцтва моды Сашы Варламава — выключэнне з правілаў. Яна не толькі прафесіянальная, але і прыгожая. Сёлета ў студзені Каця Таран увайшла ў пяцёрку найпрыгажэйшых жанчын на конкурсе «Міс — мадэль свету», які праходзіў у Турцыі і на якім прысутнічалі прадстаўніцы ажно 46 краін.

Каця лічыць, што яким бы прыгожым ні было адзенне ў мадэлі на подыуме, яе асоба ўсё роўна праўляецца — хай сабе рухам, позіткам, а то і паставай.

І ў гэтым таксама не прыходзіцца сумнявацца. Бо Каця — даволі яркая асоба. Што не павінна застацца незаўважаным. Прыгледзьцеся, калі яна ходзіць па подыуме. Магчыма, вы са мной пагодзіцеся.

Я яе бачыла крыху бліжэй і магу зазначыць, што яе галава забіта не толькі клопатамі, як найбольш прэзентабельна паказаць сваю знешнасць.

Каця вельмі ганарыцца, што змогла паступіць на першы курс юрыдычнага факультэта БДУ. Яна сур'ёзна ставіцца да такога прадмета, як тэорыя права, і з задавальненнем чытае кніжкі па псіхалогіі. Яна хоча быць адвакатам і абараняць людзей. Наогул, Каця з'яўляецца вельмі адказным чалавекам і імкнецца быць самастойнай. І не спяшаецца гаварыць, што гэта ніякім чынам не стасуецца з вобразам мадэлі. А чаму б і не? Чаму нельга быць прыгожай, хадзіць па подыуме і адначасова думаць пра сур'ёзныя рэчы?

Прычым, нягледзячы на тое, што Каця выбрала такую далёкую для мадэлі прафесію, яна вельмі любіць працаваць з творчымі людзьмі. Для яе творчыя людзі — гэта тыя, хто найбольш ярка змог праявіць сваю індывідуальнасць. А ў дызайнераў індывідуальнасці хоць адбаўляй. «Яны ні ў кога не пытаюцца, што ім патрэбна, а ведаюць гэта самі. У іх заўсёды ёсць свой асабісты погляд на рэчы», — гаворыць ў захваленні дзяўчына.

На сённяшні дзень Каця вельмі ўдзячна свайма маці, што тая настаяла, каб яна пайшла ў школу Сашы Варламава «навучыцца прыстойнай паходцы». Збылася мара яе дзяцінства: яна надзела абутак на высокіх абцасах, ад якога доўга адмаўлялася з-за высокага росту. І яна сустрэла тут цікавых людзей, якія навучылі яе быць упэўненай ва ўласных сілах. Каця гаворыць, што ўпэўненасць дапамагае заўсёды, падштурхоўвае чалавека рухацца. І тое, што ён стараецца не спыняцца, стварае яму настрой. А менавіта настрой дыктуе моду.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

Мадэль у экстрэмальнай сітуацыі — гэта мужчына

лю можа амаль кожны мужчына, які не лічыць гэта несур'ёзным заняткам. Для гэтага ў нашай краіне створаны амаль усе ўмовы. Юнак, напрыклад, для пачатку можа прыйсці ў Цэнтр сучаснага стылю і моды «UNIVERSUM MODELS» і набыць там адпаведныя веды. А вось каб трапіць на подыум, ён абавязкова павінен валодаць такімі ўнутранымі якасцямі, як дысцыплінаванасць, камунікабельнасць і творчасць. Дысцыплінаванасць яму спатрэбіцца, каб своечасова з'яўляцца на рэпетыцыі, выконваць загады і парады мадэляра, камунікабельнасць — каб кантактаваць з калегамі, дызайнерамі, глядачом, а творчасць — наогул важны складнік: юнак часам павінен быць акцёрам і выконваць свае ролі бездакорна.

Мужчынам у мадэльным бізнесе цяжка нават тады, калі ўсё гэта ёсць. Цяжка быць у меншасці. Паколькі жанчына больш запатрабаваная, мужчынам-мадэлям прыходзіцца мірыцца з невялікай увагай да іх асобы. Уявіце сабе, як складана мужчыне, па сваёй прыродзе амбіцыйнаму і славалюбіваму, мірыцца з такім раскладам спраў. Тут і рэўнасць можа ўзнікнуць. Цяжка яму саборнічаць і з алімпійскімі багамі. Статуі Геракла, Апалона — эталон прыгажосці мужчынскага цела і сёння. Тут можа ўзнікнуць боязь: як бы не аб'явіць мужчынскі род! Ну, і не менш цяжкім для псіхалогіі мужчыны з'яўляецца пастаяннае пераапраананне.

Аднак мужчына, які заўсёды імкнецца да лідэрства, ніяк не можа адмовіцца ад кар'еры. Ён гатовы хадзіць кіламетры на рэпетыцыях і на саміх паказах, каб дабіцца нейкага выніку. Вядома, жыццё мадэлі нядоўгае, але ж потым можна знайсці сабе прымяненне ў кіно, у тэатрах, у шоу-бізнесе.

«Мода — гэта павелічальнае шкло», — кажа Саша Варламаў. І сапраўды, усе дэталі яна паказвае ў гіпербалізаваным выглядзе. Прыгожае становіцца прыгажэйшым, а непрыгожае... А непрыгожага ў модзе ўвогуле няма. Мужчына ў мадэльным бізнесе — гэта таксама носьбіт прыгажосці. Новая роля для яго незвычайная, і таму прыходзіцца змагацца за новую думку ў грамадстве. А справа гэта нялёгкае. Мужчына-мадэль сёння адчувае сябе чалавекам у «экстрэмальнай сітуацыі».

Андрэй ДЗЯРКАЧ,
студэнт II курса факультэта журналістыкі

Імкненне да знешняй прыгажосці лічыцца ў грамадстве натуральнай якасцю жаночай душы, жаночага погляду на рэчы, жаданнем жанчыны асэнсаваць сваю значнасць і непаўторнасць. Таму існуе меркаванне, што мадэльны бізнес, які накіраваны менавіта на знешнюю прыгажосць чалавека, існуе толькі для жанчын.

Мужчыны-мадэлі ёсць, але іх вельмі мала, настолькі мала ў параўнанні з мадэлямі-жанчынамі, што, здаецца, аб гэтай з'яве і ўгадваць не варта. На думку Сашы Варламава, дырэктара Цэнтра сучаснага стылю і моды «UNIVERSUM MODELS» (БДУ), тлумачыцца гэта тым, што мужчыны, а тым больш мужчыны з савецкага грамадства, вельмі кансерватыўныя. Для іх ненатуральна імкнуцца да нечага новага нават у мысленні, не кажучы пра знешні выгляд. Апранацца прыгожа яны не жадаюць, глядзецца, як апранаюцца іншыя, — таксама. Вось і ёсць у нас у Беларусі не больш за дваццаць прафесійных, вартых высокай адзнакі мужчын-мадэляў. Ды і вяртацца, якую яны прапаноўваюць на подыуме, цікавіць больш жанчын, якія і бяруць на сябе адказнасць за знешні выгляд сваіх мужоў.

Якія ж патрабаванні прад'яўляюцца да нешматлікіх мадэляў? Паспрабаваць стаць мадэ-

ПАДПІСКА — 2002

Часопіс для сацыёлагаў і палітолагаў

Працягваецца падпіска на перыядычны выданні на другое паўгоддзе 2002 года. Часопіс «Соціалогія», заснаваны Беларускай дзяржаўнай універсітэтам, выдаецца з кастрычніка 1997 года і разлічаны на шырокае кола чытачоў, якія спецыялізуюцца ў галіне сацыялогіі і паліталогіі, а таксама сумежных галінаў навукі: выкладчыкаў, навуковых супрацоўнікаў, аспірантаў, студэнтаў, спецыялістаў-практыкаў і інш.

Часопіс выходзіць 1 раз у квартал.

Падпісны індекс для індывідуальных падпісчыкаў — 74932, для прадпрыемстваў і арганізацый — 00245.

Падпісная цана на часопіс

«Соціалогія» на другое паўгоддзе 2002 года:

на 1 квартал (3 месяцы): індывідуальная — 1860 руб., ведамасная — 3720 руб.;

на 2 кварталы (6 месяцаў): індывідуальная — 3720 руб., ведамасная — 7440 руб.

Падпіска на часопіс «Соціалогія» можна ва ўсіх аддзяленнях сувязі Рэспублікі Беларусь (продаж часопіса абмежаваны).

«Веснік БДУ»

Падпісная цана на часопіс «Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта» па серыях наступная:

Серыя I — фізіка, матэматыка, інфарматыка (№ 3, верасень): індывідуальная (індэкс 74851) — 2 259 р.;

ведамасная (індэкс 748512) — 4 937 р.

Серыя II — хімія, біялогія, геаграфія (№ 3, кастрычнік):

індывідуальная (індэкс 74852) — 2 259 р.;

ведамасная (індэкс 748522) — 4 937 р.

Серыя III — гісторыя, філасофія, псіхалогія, паліталогія, сацыялогія, эканоміка, права (№ 2, ліпень; № 3, лістапад):

індывідуальная (індэкс 74853) — 4 518 р.;

ведамасная (індэкс 748532) — 9 873 р.

Серыя IV — філалогія, журналістыка, педагогіка (№ 2, жнівень; № 3, снежань):

індывідуальная (індэкс 74854) — 4 518 р.;

ведамасная (індэкс 748542) — 9 873 р.

Падпіска на часопіс «Веснік БДУ» можна ва ўсіх аддзяленнях сувязі Рэспублікі Беларусь.

Рэдакцыя і рэдкалегія часопіса

КНІЖНАЯ ПАЛІЦА

У дапамогу студэнту

За першае пайгоддзе 2002 года ў БДУ выйшла больш за 150 выданняў: вучэбныя дапаможнікі з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, вучэбна-метадычныя комплексы, курсы лекцый, манаграфіі, зборнікі навуковых прац, даведчаная літаратура. 32 вучэбныя кнігі знаходзяцца ў друку.

Асабліва ўвага надаецца навучальнай літаратуры новага пакалення. Рэформа вышэйшай школы патрабуе для падрыхтоўкі бакалаўраў, дыпламаваных спецыялістаў, магістраў увядзення ў навучальны працэс спецыяльна распрацаванай літаратуры, якая дазваляе самастойна авалодваць ведамі. Гэтану напрамку вучэбнага кнігавыдання будзе прысвечана выстава "Вучэбна-метадычнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу", якая пройдзе з 19 па 25 чэрвеня ў будынку Ліцэя БДУ.

Сёння мы прапануем вашай увазе анонсы некаторых кніг, выдадзеных у БДУ на працягу гэтага года.

О.В. Бригадина. История культуры России новейшего времени (1917–2000 гг.). Дапаможнік для студэнтаў гістарычнага факультэта з'яўляецца

сціслым нарысам гісторыі развіцця рускай культуры з 1917 па 2000 год. У дапаможніку робіцца аналіз асноўных кампанентаў культурнага развіцця: асветы і адукацыі, навукі і тэхнікі, літаратуры і мастацтва, — а таксама аналіз масавай свядомасці.

С.В. Кавалёў. Станаўленне польскамоўнай паэзіі ў полілінгвістычнай літаратуры Беларусі эпохі Рэнесансу. Упершыню ў беларускім літаратуразнаўстве падаецца гісторыя развіцця польскамоўнай паэзіі Беларусі XVI — пачатку XVII стагоддзя. У кнізе арганічна спалучаецца панарамнае гісторыка-літаратурнае даследаванне, разгляд твораў канкрэтных аўтараў і мастацкая інтэрпрэтацыя найбольш значных тэкстаў.

В.М. Юрин. Основы ксенобиологии. Навучальны дапаможнік, у якім разглядаецца шы-

рокае кола пытанняў — ад экаціпалагічнай характарыстыкі асобных груп ксенабіётыкаў, іх біятрансфармацыі і біякумулявання і да паводзінаў чужародных злучэнняў у экасістэмах.

Л.М. Петровская. Мировая экономика. Аўтарскі курс лекцый для студэнтаў спецыяльнасці

"Сусветная эканоміка і міжнародныя эканамічныя адносіны". У сціслай форме падаюцца асноўныя тэорыі і мадэлі адкрытай эканомікі.

Т.М. Дасаева. Паэтыка лірызму ў беларускай прозе. У манаграфіі ўпершыню сістэмна на матэрыяле беларускай прозы першай трэці XX ст. асэнсуюцца праблема лірызацыі, уплыў гэтай мастацкай з'явы на станаўленне і развіццё лірычнай тэндэнцыі ў беларускай прозе. У манаграфіі даследуюцца вытокі і эвалюцыя лірызму ў беларускай прозе.

Актуальныя пытанні фарміравання і становлення экспартна орыентэраванай інфармацыйнай тэхналогіі в Рэспубліке Беларусь / В.В. Анущенко, В.В. Баско, Ю.И. Вороничий и др. Под ред. А.Н. Курбацкого. Зроблены аналіз міжнароднага вопыту фарміравання эксперта арыентаванай індустрыі інфармацыйных тэхналогій, і на яго аснове сфармуляваны канцэптуальны падыходы да прыярытэтных развіцця іх распрацоўкі і экспарту, вызначаны ключавыя задачы ў сферы фарміравання айчынай індустрыі інфармацыйных тэхналогій і працоўвання яе прадукцыі на замежных рынках.

С.В. Овсейко. Международные банковские операции. Першая ў Беларусі спроба аб'яўліць прававы асновы, а таксама практычныя аспекты правядзення міжнародных банкаўскіх аперацый. У выданні даецца параўнаўчы аналіз заканадаўстваў Рэспублікі Беларусь і іншых дзяржаў, што рэгулююць правядзенне банкаўскіх аперацый.

Т.Д. Орлова. Театральная журналистика. Теорыя і практыка: В 2 ч. Ч. 1, Ч. 2. У манаграфіі разглядаюцца тэарэтычныя праблемы тэатральнай крытыкі. Аўтар прапануе новую тэрміналогію і новы падыход да вызначэння тэкстаў і матэрыялаў пра тэатр. Падаецца таксама сціплы гістарычны агляд прэсы па тэатральным мастацтве.

А.Е. Яротов. Введение в географию культурных растений. Курс лекцый прызначаецца студэнтам геаграфічнага факультэта спецыяльнасці G 31 02 01-01 "Геаграфія" для правядзення лекцыйных, лабараторных, практычных і семінарскіх заняткаў.

В.А. Еровенко. Функциональный анализ: спектральные и фредгольмовы свойства линейных операторов. Навучальны дапаможнік прызначаны студэнтам універсітэтаў матэматычных і фізічных спецыяльнасцяў, якія вывучаюць функцыянальны аналіз. У дапаможніку даюцца элементы спектральнай тэорыі апэратараў у банахавых прасторах. Таксама даецца апісанне фредгольмавых уласцівасцяў лінейных апэратараў і звязаных з імі істотных спектраў і разглядаюцца некаторыя аспекты тэарэмы Вейля аб істотным спектры.

О.В. Терещенко. Прикладная статистика для социальных наук: Компьютерный практикум для студентов гуманитарных специальностей. У дапаможніку ёсць праграма навучальнага курса, а таксама метадычныя матэрыялы па камп'ютарным практыкуме для самастойнай працы.

Прикладная лимнология: Лимнологическое и геоморфологическое обеспечение рационального природопользования: Сб. науч. ст. Вып. 3. / Под общ. ред. П.С. Лопуха. У кнізе разглядаюцца практычныя і тэарэтычныя пытанні асноўных навуковых накірункаў у лімналогіі ў Беларусі.

В.В. Яноўская. Хрысціянская царква ў Беларусі 1863–1914 гг. У манаграфіі аналізуецца змены ў стане хрысціянскіх канфесій Беларусі ў 1863–

1914 гг. На падставе архіўных матэрыялаў, работ айчынных і замежных аўтараў асвятляецца гістарычны шлях розных хрысціянскіх канфесій, іх узаемаадносіны, уплыў на грамадства.

Программы дисциплин по учебному плану специальности G310201 "География", H330103 "Геоэкология" для студентов I-курсов / Сост. В.С. Аношко, О.Ф. Якушко, И.А. Мысливец

и др.; Под ред. В.С. Аношко. Праграмы па ўсіх агульнапрафесійных дысцыплінах згаданых спецыяльнасцяў, распрацаваныя выкладчыкамі геаграфічнага факультэта.

Н.В. Гагина. Геоэкологическая экспертиза. У курсе лекцый даецца аналіз заканадаўча-нарматывунай базы і працэдур правядзення экалагічнай экспертызы (дзяржаўнай і грамадскай) у Рэспубліцы Беларусь, падаецца канкрэтны метад геаэкалагічнай ацэнкі тэрыторыі.

И.М. Наливайко. Эстетика. У выданні прадстаўлены комплекс вучэбна-метадычных матэрыялаў па курсе "Эстэтыка" для студэнтаў аддзялення філасофіі. Даецца аўтарская праграма курса "Эстэтыка" і дадатак да яе (навуцальны план дысцыпліны, разгорнуты спіс літаратуры па кожнай тэме навучальнага плана, прыкладная тэматыка курсавых і дыпломных работаў і пытанні для падрыхтоўкі да іспыту), а таксама сціплы канспект курса лекцый і практыкум па эстэтыцы.

С.В. Позняк. История Украины (IX — первая половина XVII в.). Гэты курс лекцый — першая ў Рэспубліцы Беларусь спроба сістэмнага выкладу сярэднявечнай гісторыі Украіны.

А.И. Жук, А.Н. Курбацкий, Н.И. Листопад, И.А. Тавгень. Концептуальные основы создания и развития дистанционного образования в Республике Беларусь. Даецца канцэпцыя стварэння і развіцця сістэмы дыстанцыйнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь, распрацаваная на аснове вынікаў даследаванняў, выкананых у рамках рэалізацыі Дзяржаўнай праграмы стварэння навукова-інфармацыйнай камп'ютэрнай сеткі (НІКС) Рэспублікі Беларусь, рэалізацыі праекта ПРААН "Інтэрнэт", а таксама вопыту працы БДУ, галоўнага інфармацыйна-аналітычнага цэнтру Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, БДУІР, іншых устаноў сістэмы адукацыі.

М.Г. Баканова. Международная экономическая интеграция. У дапаможніку разам з тэарэтычнымі пытаннямі разглядаецца практыка эканамічнай інтэграцыі на прыкладзе ЕС і двух інтэграцыйных аб'яднанняў заходняга паўшар'я — НАФТА і МЕРКОСУР.

В.В. Гричик. Растительные и животные ресурсы. У выданні даюцца тэксты лекцый і матэрыялы да семінарскіх заняткаў па курсе "Раслінныя і жывёльныя рэсурсы", раздзел "Жывёльныя рэсурсы".

М.В. Лавринович. Водные ресурсы Западной Европы и их современное состояние. У дапаможніку характарызаваць унутраныя воды Заходняй Еўропы, а таксама водныя рэсурсы, іх выкарыстанне ў эканоміцы і трансфармацыя пад уплывам антрапагеннага ўздзеяння.

Психология / Под общ. ред. И.А. Фурманова, Л.Н. Дичковской,

Л.А. Войштейна. Курс лекцый напісаны ў адпаведнасці з зацверджанай праграмай БДУ "Асновы псіхалогіі і педагогікі" для ВНУ. У кнізе раскрыта агульныя пытанні псіхалогіі, разглядаецца характарыстыка псіхалагічных працэсаў і аналіз іх заканамернасцей, псіхалагічныя асаблівасці асобы чалавека.

И.В. Ореховская. Библиотечные тайны. У кнізе падаюцца асноўныя падзеі і факты з гісторыі Фундаментальнай біблі-

тэкі БДУ ад моманту яе заснавання і да сённяшніх дзён.

А.А. Пашкевич. Канцэпцыя нацыянальнага быцця ў беларускай літаратуры (праза замежжа XX стагоддзя). У манаграфіі на багатым фактычным матэрыяле раскрыта выяўленне ў нашай літаратуры знакавай і паказальнай канцэпцыі нацыянальнага быцця, разглядаецца проза беларускага замежжа XX стагоддзя. Аналізуецца творчасць каля 50 малавядомых ці невядомых айчынным чытачу літаратараў, якія пісалі і друкаваліся за межамі Беларусі.

П.А. Лойка. Шляхта беларускіх зямель у грамадска-палітычным жыцці Рэчы Паспалітай другой паловы XVI — першай трэці XVII ст. Станаўленне і юрыдычнае афармленне шляхецкага саслоўя, унутры- і міжсаслоўныя стасункі шляхты, яе палітычная актыўнасць, пазіцыя ў пытаннях унутранага і знешняга жыцця Вялікага княства Літоўскага, ментальнасць — такі абсяг праблемаў разглядаецца ў працы.

Тексты для развития коммуникативных навыков, чтения и письма = Lesetexte zum schriftlichen Ausdruck und zu kommunikativen Aufgaben. / Авт.-сост. В.А. Казберук. У дапаможніку падаюцца актуальныя аўтэнтычныя нямецкія тэксты для развіцця навукі вуснай і пісьмовай мовы.

Н.А. Поклонский. Полупроводники: Основные понятия. Даведчы дапаможнік па асноўных паняццях паўправаднікоў складзены на аснове курсаў лекцый "Статыстычная фізіка паўправаднікоў" і "Нізкарэзервы кандэнсаваныя сістэмы". Кратка фармулююцца паняцці аб стане і працэсах з удзелам электронаў праваднасці, дзірак, фанонаў і атамных дэфектаў у трох-, дзюх- і аднамерных крышталічных узорах.

Развитие навыков аудирования = Sounding. Дапа-

можнік накіраваны на навучанне ўспрымання вуснай англійскай мовы і развіццё навукі маўлення на аснове праслуханага.

История евреев Беларуси. Даецца праграма спецыяльнасці D 21 04 01 Міжнароднага гуманітарнага інстытута БДУ.

Система тестов по математике и информатике на базе пакета MATHCAD 2000: В 3 ч. Ч. 1, Ч. 2. Основы работы в MATHCAD 2000. У дапаможніку разглядаюцца найноўшыя інфармацыйныя тэхналогіі з выкарыстаннем MATHCAD 2000, якія дазваляюць рашаць розныя па ўзроўні складанасці матэматычныя задачы.

В.М. Борздов. Основы радиоэлектроники: Лабораторный практикум. Дапушчана Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь у якасці дапаможніка для студэнтаў ВНУ спецыяльнасці «Радыёфізіка», «Фізічная электроніка».

В.С. Рубашный. Инновационный менеджмент: теория и практика. У курсе лекцый разглядаюцца пытанні, звязаныя з ажыццяўленнем стадыі цыкла "навука — тэхніка — вытворчасць" на інавацыйным прадпрыемстве.

А.И. Зарубов. Общая экология. У дапаможніку падаецца асноўны змест курса "Агульная экалогія".

В.П. Рагойша. Уводзіны ў літаратуразнаўства. Курс лекцый, адрасаваны студэнтам-філолагам, прысвечаны тэорыі і гісторыі вершаскладання.

В.А. Саченников, В.М. Зеленкевич. Основы радиационной безопасности. У навучальным дапаможніку падаюцца асноўныя звесткі па радыяцыйнай бяспецы і радыэкалогіі. Даюцца не-

каторыя рэкамендацыі насельніцтву, якое пражывае на забруджаных тэрыторыях.

В.И. Ярцев. Поиски и разведка месторождений минерального строительного сырья. (На прымере четвёртичных отложений). У навучальным дапаможніку асвятляюцца асноўныя пытанні метадыкі пошукаў, разведкі, аправавання і ацэнкі радыёактыўнай будаўнічай сыравіны — пяску, пясчана-гравійнага матэрыялу, глінаў і інш. Асабліва ўвага надаецца спецыфіцы пошукаў і разведкі будаўнічага матэрыялу ў чацвярцічных адкладаннях на тэрыторыі Беларусі.

 <p>БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Выдаецца з 1929 года</p> <p>Заснавальнік газеты — БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Газета ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР</p>	<p>13 чэрвеня 2002 года</p> <p>Падпісана да друку 12.06.2002</p> <p>Ум. друк. арк. 1</p> <p>Зак. 818. Тыраж 1000 экз.</p> <p>Газета зарэгістравана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку.</p> <p>Рэгістрацыйнае пасведчанне № 149 ад 28 чэрвеня 1996 года.</p>	<p>Распрацоўшчык лагатыпа і дызайну газеты У.У. Васюк</p> <p>Камп'ютэрная вёрстка ва Упраўленні рэдакцыйна-выдавецкай работы БДУ</p> <p>Газета надрукавана ў РУП "Выдавецкі цэнтр БДУ" 220030, г. Мінск, вул. Чырвонаармейская, 6</p>	<p>Рэдактар Т.М. КАЗАК</p> <p>Адрас рэдакцыі: 220050, Мінск, Універсітэцкі гарадок, вул. Бабруйскай, 7, паверж 4, пакой 411, тэлефон 209-53-45.</p>
--	--	---	--